

El grup de la Draga va utilitzar la fusta de forma recurrent i amb funcions molt diverses, des de combustible o farratge per a bestiar, fins a suport per a la elaboració d'elements arquitectònics, eines i objectes. Per tant, aquest grup havia de tenir coneixements amplis pel que fa a l'obtenció i, sobretot, la transformació i el treball d'aquesta matèria primera.

El principal taxó explotat fou el roure. El seu aprofitament continu va suposar una tala important que va tenir un gran impacte en l'entorn, tal com s'ha apreciat en els diagrames pol·línics de l'estany de Banyoles, en què es detecta una baixada destacada del pol·len de roure coincidint amb l'assentament de la població a la Draga.

El grup de la Draga va fer un aprofitament ampli i variat dels recursos llenyosos, en què empraren una gran diversitat d'espècies procedents de diversos ecosistemes. Aquest aprofitament implicava el coneixement exhaustiu de l'entorn, sobretot de la localització dels recursos, especialment d'aquells menys abundants en l'entorn, però molt preuats per a la manufactura d'alguns béns, com per exemple el teix o el pi. També implicava la implantació d'estratègies de planificació i organització complexes, tant per a les fustes d'accés immediat o provinents dels boscos de ribera, com per a les d'accés pròxim o provinents de boscos caducifolis o mediterranis. En aquest sentit, cal mencionar la selecció no només de l'espècie sinó de parts concretes dels arbres amb determinades característiques morfològiques o la necessitat de transport. Així, el transport dels materials llenyosos al poblat, atès el gran volum i dimensions d'aquests materials, va comportar l'organització del grup de la Draga i l'ús d'animals de tir, com ara els bous.

Pel que fa a la tala de la matèria primera, a la Draga, com en d'altres jaciments arqueològics amb cronologies semblants, no hi ha presència de destrals, ni dels mànecs ni de les parts actives; tots els instruments lítics polits destinats a la tala de fusta són aixes.

doncs, aquesta feina de tala, tant de fustes de gran calibre com de dimensions menors, es va fer utilitzant aixes (Fig. 41).

S'observen moments diferents d'obtenció, depenent de la funció que havia de tenir la fusta obtinguda. Mentre que la fusta utilitzada com a fonaments de les construccions (pilars) es talava gairebé exclusivament a l'hivern, les fustes secundàries de les construccions i les fustes informes que apareixen al jaciment es recol·lectaven o talaven de forma continuada durant tot l'any, amb un moment principal durant l'hivern. Aquesta dualitat d'estratègies es pot atribuir al fet que els treballs de manteniment de sostres i parets de les cabanes es feia de manera continuada durant tot l'any, possiblement a mesura que era necessari, mentre que la recollida de fustes per a la construcció de pilars i el seu manteniment i reparació es feia de manera més planificada un cop l'any només.

Fig. 41. L'aixa és l'estri principal emprat a la Draga per transformar la fusta.

Fig. 42. Alguns dels pilars es conserven de forma excepcional.

La incorporació de la fusta a l'assentament es va dur a terme, probablement, amb poca inversió de treball previ de neteja i transformació; és a dir, els troncs es van transportar directament. La immensa majoria dels pilars apareixen sense modificació del suport i conserven l'escorça. La presència d'escorça permet plantejar que gran part de la neteja i condicionament de la matèria primera obtinguda es realitzava a l'assentament. Les fustes que corresponen a taulons i planxes o troncs emprats per a les estructures aèries de les cabanes i les fustes informes presenten una gran similitud des del punt de vista anatòmic (percentatges similars de taxons i d'estació de tala), fet que pot ser interpretat en termes d'obtenció i incorporació conjuntes i que, per tant, implicaria la neteja de les branques al poblat.

Una espècie llenyosa especialment destacable pel valor econòmic que tingué és, sens dubte, el roure, la presència del qual, tant pel que fa a la qualitat com a la quantitat, és destacada a la Draga. El roure és la matèria llenyosa més voluminosa i pesada que es va aportar al poblat, i se n'aprofitava un gran volum de fusta, des de branques i branquillons fins a peces de grans dimensions (fins a 5 m de llarg i fins a 42 cm de diàmetre), (Fig.42). El roure es recol·lectava prop de l'assentament, però no en les àrees més immediates, i era necessària una certa inversió de feina i esforç per transportar-lo. En molts casos, la seva obtenció era selectiva, ja que es triaven troncs amb forma de forca o angle per als elements constructius, o amb nusos o branques amb certs angles per a l'elaboració d'eines. L'explotació d'aquest recurs es feia de forma continuada durant tot l'any.

La fusta, una vegada transportada al poblat, es tractava o transformava per tal que pogués ser usada. Per comprendre el treball de transformació de la fusta s'ha desenvolupat un protocol experimental que ha proporcionat un conjunt de traces tecnològiques de referència produïdes per les dife-

Fig. 43. Les puntes dels pilars mostren clares traces de treball.

rents accions del treball de les fustes: l'esberlat, el desbastat, el polit, el raspat per treure'n l'escorça i el cremat. La comparació de les traces observades en les fustes arqueològiques amb les obtingudes experimentalment ha permès identificar els diferents treballs tecnològics realitzats durant el procés de transformació de les fustes de la Draga. A més, diverses eines documentades en el jaciment s'han pogut relacionar amb el procés de transformació o elaboració dels béns de fusta, entre els quals s'han documentat aixes, tascons i estris de sílex i de valva (Fig. 43).

S'observen moltes diferències en l'elaboració i transformació dels elements de fusta de la Draga, des d'elements amb un procés d'elaboració complex fins a elements elaborats de forma molt bàsica. Els elements que presenten, de forma general, una complexitat tecnològica més gran són les eines, mentre que el treball de les fustes arquitectòniques acostuma a ser de menor dificultat, tot i

que implica un volum de fusta per transformar molt superior. Mentre que entre les primeres es documenten totes les accions tecnològiques citades (a vegades totes juntes en un mateix artefacte), entre les segones només es documenten processos d'esberlat i desbastat. Malgrat això, entre les eines es documenta una certa variabilitat en els processos d'elaboració, ja que si bé algunes presenten una gran complexitat pel que fa a la seva elaboració i tractament, d'altres no. Així, entre les eines que presenten un grau més elevat d'elaboració destaquen els arcs, les pales o alguns pals apuntats de fusta de boix.

El procés d'elaboració o transformació de les fustes arquitectòniques és més bàsic pel que fa al nombre d'accions identificades, però no per això requeria menys inversió de treball. En general, es tracta d'elements de dimensions més grans i, per tant, la seva elaboració bé podia implicar un esforç col·lectiu. No obstant això, el procés d'elaboració difereix entre taulons i bigues, i pilars. En els primers, la transformació s'ha centrat en el suport, però atès que els extrems no s'acostumen a conservar, no ha estat possible documentar quin tipus de treball s'hi va realitzar. En canvi, en les segones, el procés de transformació s'ha centrat en els extrems, mentre que el suport gairebé en cap cas s'ha modificat. Els pilars, modificats en l'extrem per tal de poder-los clavar en el sediment geològic, presenten una clara relació entre la complexitat d'elaborar la punta i el diàmetre que tenen, de manera que com més gran és la

dimensió del pal, més elevada és també la complexitat de la punta elaborada.

Aquestes dades mostren que el grup de la Draga tenia un bon coneixement de la tecnologia de la fusta, tant per emprar-la en l'arquitectura com en l'elaboració d'estris, alguns dels quals es van fer utilitzant processos de certa complexitat tècnica. Malgrat això, de manera molt majoritària, les transformacions que es van dur a terme corresponen a aquelles necessàries per poder desenvolupar la funció desitjada i poques vegades s'observen elaboracions no funcionals. La fusta i, per tant la fusteria o el treball de la fusta, fou una activitat imprescindible per al desenvolupament de la població de la Draga. Va afectar aspectes bàsics quotidians, socials i econòmics de l'assentament i esdevingué, per tant, una activitat essencial per a la supervivència. A més, el treball de la fusta, l'obtenció de la qual es feia de manera contínua, requeri l'adquisició d'un coneixement i un domini molt exhaustius dels boscos de l'entorn; l'organització d'activitats socials col·lectives per a la seva obtenció, transformació i consum, i el desenvolupament d'un coneixement complex d'aquest material per tal de poder dur a terme el treball, igualment complex, que l'elaboració d'aquests estris i elements constructius requeria. Així, la fusteria fou una pràctica present en els aspectes quotidians de la vida a la Draga, i el seu paper fou fonamental per al desenvolupament del poblat.